

Số: 130/BCTT-KTNS

Hải Dương, ngày 21 tháng 12 năm 2020

BÁO CÁO THẨM TRA

Về việc ban hành nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách địa phương tỉnh Hải Dương giai đoạn 2021-2025

(Báo cáo tại kỳ họp thứ 15, HĐND tỉnh khóa XVI)

Căn cứ Luật Ngân sách nhà nước năm 2015, Luật Đầu tư công năm 2019;

Căn cứ Quyết định số 26/2020/QĐ-TTg ngày 14 tháng 9 năm 2020 của Thủ tướng Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Nghị quyết số 973/2020/UBTVQH14 ngày 08 tháng 7 năm 2020 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về các nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách nhà nước giai đoạn 2021-2025;

Sau khi nghiên cứu Tờ trình của UBND tỉnh về việc ban hành các nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách địa phương tỉnh Hải Dương giai đoạn 2021-2025 Ban kinh tế - ngân sách có một số ý kiến như sau:

I. Hoạt động đầu tư phát triển được coi là một trong những nhân tố quan trọng, tiền đề trong việc phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng kỹ thuật, kinh tế và xã hội, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nói chung và của các địa phương nói riêng. Điều này đặt ra yêu cầu phải bố trí nguồn kinh phí hợp lý và hiệu quả cho ngân sách các cấp để đầu tư phát triển, đảm bảo tính công bằng giữa các địa phương.

Mặt khác, ngày 14 tháng 9 năm 2020, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 26/2020/QĐ-TTg, theo đó tại khoản 2 Điều 10 quy định: “*Căn cứ các nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách nhà nước giai đoạn 2021-2025 quy định tại Quyết định này, khả năng tài chính và đặc điểm tình hình của địa phương, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương trình Hội đồng nhân dân cấp tỉnh ban hành nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách địa phương giai đoạn 2021-2025*”.

Do vậy, việc Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách địa phương tỉnh Hải Dương giai đoạn 2021-2025 là cần thiết và đúng thẩm quyền, góp phần tăng cường tính công khai, minh bạch, công bằng và hiệu quả trong phân bổ ngân sách nhà nước.

II. Việc xây dựng nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ chi đầu tư phát triển thuộc ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021-2025 được chuẩn bị nghiêm túc, trên cơ sở kế thừa và phát huy các nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư phát triển đã được HĐND tỉnh ban hành năm 2016. Trên cơ sở Luật Ngân sách nhà nước năm 2015, Luật Đầu tư công năm 2019, Quyết định số 26/2020/QĐ-TTg ngày 14/9/2020 của Thủ tướng Chính phủ; phương án đã được xây dựng bảo đảm tương quan hợp lý để thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021-2025 và các mục tiêu đề ra trong định hướng quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, của các huyện, có tính toán đến tình hình thực hiện chi đầu tư phát triển của tỉnh giai đoạn 2016 - 2020 và nhu cầu chi đầu tư phát triển của các cấp, các ngành trong giai đoạn 2021 - 2025. Trong quá trình xây dựng đã được các sở, ngành, UBND các huyện, thành phố, thị xã tham gia, Ban Thường vụ Tỉnh ủy cho ý kiến và được UBND tỉnh tiếp thu, bổ sung hoàn thiện, trình HĐND tỉnh xem xét, quyết định tại kỳ họp này.

III. Về nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư công thuộc ngân sách địa phương trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021-2025:

1. Nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách địa phương

Chi đầu tư phát triển thuộc nguồn ngân sách tỉnh (*bao gồm cả nguồn thu xổ số kiến thiết, không tính thu tiền sử dụng đất*) được xây dựng trên tổng mức vốn được Thủ tướng Chính phủ giao để xác định tỷ lệ điều tiết và số bổ sung cân đối của ngân sách tỉnh cho các ngành, cấp huyện (*không bao gồm các địa phương được hưởng cơ chế đặc thù*). Bảo đảm tính công khai, công bằng và tương quan hợp lý trong việc phân bổ vốn đầu tư phát triển giữa các cấp ngân sách, hài hòa giữa hai mục tiêu: khuyến khích động viên các vùng phát triển và ưu tiên các vùng khó khăn. Việc phân bổ cần gắn với trách nhiệm và nhiệm vụ chi của các địa phương trong sử dụng nguồn lực đảm bảo thiết thực, hiệu quả, tránh lãng phí.

Ban kinh tế - ngân sách nhất trí với nguyên tắc, tiêu chí, định mức và cơ cấu phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách địa phương trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021-2025 theo đề nghị của UBND tỉnh.

2. Về cơ cấu phân bổ nguồn ngân sách địa phương:

Nhất trí với phương án bố trí phân bổ như sau:

- Vốn đầu tư xây dựng cơ bản tập trung:
- + Phân bổ về ngân sách cấp huyện:

Dành **tối thiểu 15%** để phân bổ về ngân sách cấp huyện đối với các địa phương không có quy định cơ chế đặc thù về tài chính trong giai đoạn 2021-

2025; vốn phân bổ theo các tiêu chí, định mức quy định tại Điều 6 của dự thảo Nghị quyết.

Số vốn còn lại phân bổ về ngân sách cấp huyện đối với các địa phương có quy định cơ chế đặc thù về tài chính trong giai đoạn 2021-2025 theo tỷ lệ quy định tại các Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh.

+ Mức vốn còn lại thuộc ngân sách tỉnh (*sau khi đã trừ vốn phân bổ về ngân sách cấp huyện*).

- Vốn đầu tư từ nguồn thu sử dụng đất: Thực hiện theo các Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi, tỷ lệ (%) phân chia nguồn thu giữa các cấp ngân sách trên địa bàn tỉnh Hải Dương giai đoạn 2021-2025 và hằng năm trong giai đoạn 2021-2025.

- Nguồn thu xổ số kiến thiết: Thuộc ngân sách tỉnh.

- Vốn đầu tư từ nguồn vốn vay hoàn trả từ ngân sách địa phương (*chi từ nguồn bội chi ngân sách địa phương*): Phân bổ cho các dự án theo quy định của pháp luật hiện hành và theo quyết định chủ trương đầu tư, quyết định đầu tư dự án của cấp có thẩm quyền phê duyệt.

3. Về tiêu chí phân bổ:

Trên cơ sở các nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư phát triển của Chính phủ, căn cứ vào tình hình kinh tế - xã hội của tỉnh, UBND tỉnh đã xây dựng 04 tiêu chí lớn phân bổ vốn đầu tư phát triển, về cơ bản phù hợp với tình hình thực tế của tỉnh và vận dụng linh hoạt các tiêu chí mà Trung ương lựa chọn như dân số, trình độ phát triển, diện tích tự nhiên và đơn vị hành chính cấp xã. Ban kinh tế - ngân sách cơ bản nhất trí với tiêu chí phân bổ cũng như số điểm đối với từng tiêu chí và nhấn mạnh một số ý kiến như sau:

Tiêu chí dân tộc thiểu số vẫn được đưa vào trong tiêu chí dân số, tuy nhiên Ban kinh tế - ngân sách cho rằng không đem lại nhiều hiệu quả do 02 địa phương có số dân tộc thiểu số lớn là thành phố Chí Linh và thị xã Kinh Môn đã hưởng cơ chế đặc thù, các huyện khác có số dân tộc thiểu số rất thấp.

Tiêu chí trình độ phát triển bao gồm 02 nội dung: tỷ lệ hộ nghèo, hộ cận nghèo và thu nội địa. Đây là hai tiêu chí ngược chiều nhau, địa phương có tỷ lệ hộ nghèo thấp thì số thu nội địa cao và ngược lại. Do đó đề nghị UBND cần tính toán phương án cụ thể để cả hai tiêu chí đều phát huy được tác dụng của mình. Ngoài ra, tiêu chí tỷ lệ hộ nghèo và hộ cận nghèo mới chỉ thể hiện được mức độ quan tâm tới đối tượng này khi phân bổ ngân sách mà chưa khuyến khích các địa phương giảm nghèo. Có thể quy định đối với các địa phương có tỷ lệ hộ nghèo không giảm hoặc có xu hướng tăng lên thì số điểm sẽ thấp hơn để khuyến khích giảm nghèo.

IV. Ban kinh tế - ngân sách đồng tình với các kiến nghị, đề xuất của UBND tỉnh đồng thời bổ sung một số kiến nghị sau:

1. Việc quy định các tiêu chí định mức phân bổ vốn đầu tư phát triển thuộc nguồn ngân sách tỉnh tạo sự chủ động cho cấp dưới nhưng vẫn phải đảm bảo vai trò chủ đạo của ngân sách tỉnh trong công tác quản lý, điều hành chung. Cần có cơ chế phân cấp quản lý đầu tư rõ ràng, tránh tình trạng đùn đẩy trong quá trình thực hiện nhiệm vụ.

2. Căn cứ vào các tiêu chí phân bổ vốn đầu tư phát triển nêu trên, UBND tỉnh chỉ đạo tính và công khai số điểm cụ thể cho từng huyện, thành phố, thị xã làm cơ sở để phân bổ vốn cho từng địa phương từ năm ngân sách 2021. Trong quá trình tính toán phân bổ vốn đầu tư phát triển cho các huyện, thành phố, thị xã phải đảm bảo số vốn đầu tư phát triển phân bổ cho các địa phương không thấp hơn số dự toán được giao trong năm 2020.

3. Năm 2021 được dự đoán tiếp tục là một năm khó khăn với ngân sách tỉnh khi dịch Covid-19 vẫn đang diễn biến hết sức phức tạp. Trong khi đó, nguồn thu từ đất đai là hữu hạn, không có tính bền vững. Do đó, đề nghị UBND tỉnh chỉ đạo sát sao các cấp, các ngành tăng cường rà soát, sử dụng các nguồn kinh phí và có phương án dự nguồn hợp lý. Việc sử dụng nguồn kinh phí dự phòng cần xin ý kiến bằng văn bản với Thường trực HĐND tỉnh và báo cáo HĐND tỉnh tại kỳ họp gần nhất.

4. Việc phân bổ chi đầu tư phát triển là vấn đề quan trọng, có tác động đến tình hình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, do vậy trong quá trình tổ chức thực hiện, UBND tỉnh cần chỉ đạo các cấp, các ngành tiếp tục nghiên cứu từ thực tiễn để tiếp tục kiến nghị, đề xuất với HĐND tỉnh nhằm hoàn thiện nguyên tắc, tiêu chí và định mức phù hợp với khả năng ngân sách, trình độ phát triển và tình hình thực tế tại tỉnh.

Trên đây là một số ý kiến của Ban kinh tế - ngân sách về việc ban hành nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư phát triển nguồn ngân sách nhà nước tỉnh Hải Dương giai đoạn 2021-2025, trình HĐND tỉnh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Các đại biểu HĐND tỉnh;
- Các đại biểu dự kỳ họp;
- Lưu VP, KTNS.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN

Phạm Quang Hưng

